

Izvješ e medijskih objava

04.01.2016

Muzeji Hrvatskog zagorja

2.1.2016 Novi list Stranica/Termin: 4 Hrvatska
 Naslov: MISIJA ZVANA 'TRE A OPCIJA' pala u vodu
 Sadržaj: Na kraju e na vlasti biti samo Domoljubna koalicija i Most, a Vladu e voditi ovjek koji ie od svojih 47 godina života u Hrvatskoj proveo samo pet, a koji na poziciju dolazi s visoke funkcije u jednoj od najve ih farmaceutskih tvrtki
 Autor: Zlatko CRN EC
 Rubrika, Emisija: Pogled Žanr: izvješ e Naklada: 21.188,00
 Ključne riječi: MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA

4.1.2016 Veernji list Stranica/Termin: 15 Hrvatska
 Naslov: Inicijativa Propada zgrada prvih zagorskih mrzlica
 Sadržaj: krapina Do kraja ožujka u Muzeju krapinskih neandertalaca, u prostoru stare muzejske zgrade koja se naziva i Kneippovom, može se razgledati izložba o povijesti tog objekta sagra enog po etkom 20. stolje a ispod Hušnjakova brda za potrebe lje ilišta.- Kneippovo lje ilište ili prve
 Autor:
 Rubrika, Emisija: Aktualno Žanr: izvješ e Naklada: 60.579,00
 Ključne riječi: MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA, VLASTA KRKLEC, NEANDERTALCI, MUZEJ

31.12.2015 Hrvatski tjednik Stranica/Termin: 50 Hrvatska
 Naslov: Nepoznate vizure i opsesivnost Radauševa opusa
 Sadržaj: Dubrova ka retrospektiva velikana hrvatskoga kiparstva Vanje Radauša
 Autor:
 Rubrika, Emisija: / Žanr: izvješ e Naklada: 9.000,00
 Ključne riječi: GALERIJA ANTUNA AUGUSTIN I A

1.1.2016 Hrvatsko slovo Stranica/Termin: 7 Hrvatska
 Naslov: Hrvati se za svoje ne trebaju nikome opravdavati
 Sadržaj: 21. -27. XII. 2015. Hrvoje Malinar, konzervator i restaurator
 Autor:
 Rubrika, Emisija: / Žanr: izvješ e Naklada: 15.000,00
 Ključne riječi: MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA, NEANDERTALCI, MUZEJ KRAPINSKIH

1.1.2016 Playboy Stranica/Termin: 86 Hrvatska
 Naslov: Kova svoje sre e
 Sadržaj: Kako u „Conanu" ma ne stvara junaka ve je obratno, tako i elik u Desini u postaje mo an alat kad je u pravim rukama. A kod Karla Bana- elik je u najboljim rukama!
 Autor: Stjepan Vudrag
 Rubrika, Emisija: / Žanr: izvješ e Naklada: 20.000,00
 Ključne riječi: DVOR VELIKI TABOR

31.12.2015 www.24sata.hr Stranica/Termin: Hrvatska
 Naslov: ešljeve od rogova goveda Alojz i Antun izra uju ru no
 Sadržaj: U Pi nu se može razgledati zbirka ru nih radova Antuna Penezi a iz Zagorja i Alojza Serga iz Istre. Izložba je pripremljena u suradnji sa Starim selom Kumrovec
 Autor: Diana Mari
 Rubrika, Emisija: Žanr: Internetsko Naklada:
 Ključne riječi: MUZEJ STARO SELO KUMROVEC

31.12.2015 www.glasistre.hr Stranica/Termin: Hrvatska

Naslov: Od roga boškarina do ešlja i frizure

Sadržaj: U pi anskom Centru za nematerijalnu kulturu Istre (CENKI) koji djeluje u sklopu Etnografskog muzeja Istre otvorena je izložba ' ešjarstvo-od roga boškarina do ešlja i frizure', realizirana suradnjom Etnografskog muzeja Istre i Centra za tradicijske obrte, znanja i vještine Muzeja

Autor:

Rubrika, Emisija:

Žanr: Internetsko

Naklada:

Klju ne rije i: MUZEJ STARO SELO KUMROVEC, VLASTA KRKLEC, MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA

Naslov: MISIJA ZVANA 'TREĆA OPCIJA' pala u vodu

Autor: Zlatko CRNĀEC

Rubrika/Emisija: Pogled

Žanr: izvješće

Površina/Trajanje: 2.380,80

Naklada: 21.188,00

Ključne riječi: MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA

POLITIČKI BURNIH 365 DANA ZAVRŠILO JE RJEŠENJEM PAT POZICIJE KOJE

MISIJA ZVANA 'TREĆA OPCIJA' pala u vodu

Na kraju će na vlasti biti samo Domoljubna koalicija i Most, a Vladu će voditi čovjek koji je od svojih 47 godina života u Hrvatskoj proveo samo pet, a koji na poziciju dolazi s visoke funkcije u jednoj od najvećih farmaceutskih tvrtki

Zlatko CRNĀEC

Definitivno najvažniji politički događaj tijekom 2015. bili su parlamentarni izbori održani 8. studenoga. Po prvi puta u povijesti demokratske Hrvatske, odnosno u zadnjih 25 godina, nakon izbora nije bilo izrazitog pobjednika. Domoljubna je koalicija predvodila HDZ-om osvojila 59 mandata, od čega tri u 11. jedinici odnosno u takozvanoj dijaspori, a koalicija Hrvatska raste 56, ali su praktički odmah po zatvaranju birališta mogli računati na tri glasa IDS-a. Uslijedilo je mjesec i pol burleske i cirkuša, odnosno pregovora tijekom kojih su rezimirane ideje za rješavanje parlamentarne pat pozicije kakve će se, ako to nekog upućuje bude zanimalo, vjerojatno izučavati na sudijima političkih znanosti.

Naime, Most koji je na izborima osvojio čak 19 mandata, i sam vjerojatno šokiran takvim dobrom rezultatom, ne znajući što bi izišao je s bizarnom idejom o tome da bi u Vladi odnosno na vlasti trebali biti praktički svi – i HDZ i njegova koalicija, i SDP i njegova koalicija i sam Most. A da sve to vodi nekakav nestrančki stručnjak. Ovakav je prijedlog na sve neformalnom šefa HDSSB-a Branimira Glavaša čija stranka nije ni u kakvoj koaliciji, a osvojila je samo dva satorska mandata da trijumfalno najavi – bit ću lider oporbe. Na kraju je sve ispalo kako je ispalo – na vlasti će biti samo Domoljubna koalicija i Most, a Vladu će voditi čovjek koji je od svojih 47 godina života u Hrvatskoj proveo samo pet, a koji na poziciju prvog ministra dolazi s visoke funkcije u jednoj od najvećih farmaceutskih multinacionalki. Još ako, kao što se priča, na poziciju ministra financija zasjedne šef jednog od privatnih mirovinskih fondova big business slobodno može reći da je njegov plan okupacije Hrvatske dovršen. Mission accomplished. Čovjeku jedino ostaje da se nada da će dobiti stari HDZ ipak, posegnuti za praksom potkupljivanja birača koja bi, ma kako pogubne, mogla ipak niti manje loša od onoga što bi od ove zemlje mogli napraviti oligarski potpomoćni prijateljskim medijima. Ovi su izbori pokazali i da je veliki dio birača zaista zgađen dvjema velikim političkim strankama i da je toliko očajan

da će posegnuti za bilo kakvom ponudom za treću opciju. U zadnje četiri godine bilo ih je isto toliko – prvo laburisti, zatim ORaH Mirele Holy, potom Živi zid Ivana Vilibora Sinčića, i potom na kraju Most Bože Petrova.

U ovoj je kampanji SDP po

»VRATITE NAM USTAŠE I PARTIZANE«
Nakon šest tjedana pregovora oko sastavljanja Vlade, jedan je politički komentator zavapio – uzmite reforme, vratite nam ustaše i partizane

prvi puta posegnuo za stranim medijskim stručnjakom, fazonim Alexom Brownom uz čije je savjete Zoran Milanović odradio briljantnu kampanju koja je rezultirala time da je nakon četiri godine lošeg vođenja zemlje i usprkos HDZ-ovoj mašini njegova stranka ipak osvojila respektabilan broj glasova.

Predsjednički izbori

Drugi najvažniji događaj u hrvatskoj politici tijekom prošle godine bili su izbori za predsjednika Republike. I oni su razulirali velikim iznenađenjem. Još samo nekoliko mjeseci prije njihovog održavanja više nego sigurno činila se pobjeda aktualnog šefa države Ive Josipovića. Sve su ankete javnog mnijenja govorele o tome da ima veliku prednost i da je njegov drugi mandat na

Pantovčaku neupitan. Međutim, nitko nije računao na novu činjenicu u hrvatskom političkom životu. A to je da je HDZ po prvi puta od 1997. punom težinom stao iz svog predsjedničkog kandidata. Na ovaj ili onaj način stranka je bila izdala i Matu Granića 2000. i Jadranku Kosor 2005. i Andriju Hebranga 2010. godine. Na izborima 2015. situacija se okrenula. HDZ je pokrenuo cijelu infrastrukturu kojom je neposredno rukovodio glavni tajnik stranke Milljan Brkić. Osim toga njihova kandidatkinja, Kolinda Grabar-Kitarović, pokazala se neočekivano umješnom u samoj kampanji napadajući Josipovića da nije napravio ništa u pet godina mandata na što ovaj nije imao nikakav odgovor. Osim naravno da prizna da se s prozicije predsjedni-

Treća opcija i fenomen Mosta

Već godinama u Hrvatskoj traje potraga za nekakvim trećim putem ili opcijom ili snagom koja bi trebala ozbiljnije ugroziti primat dviju velikih stranaka i političkih blokova koje su formirali. S najbolje pozicije u 2015. ušao je ORaH pod vodstvom nekadašnje SDP-ove ministrice – zaštite okoliša Mirele Holy. Ta je stranka zadnjih mjeseci 2014. po relevantnim anketama čak pretekla SDP i postala druga stranka po snazi u zemlji s preko 18 posto podrške birača. Međutim, na samom početku 2015. napravljena je fatalna greška. Holy se nije kandidirala za predsjednicu Republike iako bi u tom slučaju imala solidne šanse za pobjedu budući da je bila na vrhuncu popularnosti već je odučila javno podržati Josipovića. Istog trenutka popularnost ORaH-a počela je padati budući da su birači željni promjena to iščitali na način da su Holy naprosto vratili u njima omrznuti politički establishment. Istom prigodom okrenuli se svom novom heroju, gore spomenutom šefu Živog zida Ivanu Viliboru Sinčiću. On je predsjedničke izbore završio na trećem mjestu s puno glasova više od četvrtog, predsjednika Hrvatske zore Milana Kujundžića. Živi zid proslavio se protivljenjem de-

lozacijama i postoje bezbrojne fotografije kako policija Sinčića i njegove drugove nosi u maricu. Sinčić je dobro odradio i samu kampanju, dijeleći šamar i Josipoviću i Grabar-Kitarović. I kada se već činilo da bi metoda izravne akcije mogla Živom zidu biti obilato honorirana na parlamentarnim izborima na sceni se pojavio mesija iz Metkovića, čelnik Mosta Božo Petrov. Oko sebe je okupio ljude koji su u

svojim gradovima i općinama uspjeli kao neovisni kandidati pobijediti dotad neupitne predstavnike velikih stranaka, u pravilu one iz HDZ-a. Nakon što im se pridružio i nekadašnji zamjenik predsjednika HDZ-a Drago Prgomet dogodio se kemija između Mosta i birača koja je toj stranci osigurala 19 satorskih mandata i uvjerljivu pobjedu u utrci za treću snagu koja je obilježila 2015. godinu. Tko bi mogao iskočiti u taj prostor u ovoj godini bit će zanimljivo pratiti.

Propast socijaldemokratske opcije

Riječ je ovdje u Hrvatskim laburistima. Protjekla je godina što se tiče ove stranke donijela potpun raspad u Saboru. Laburisti u 2011. osvojili čak šest mandata i činilo se da ništa ne može zaustaviti ovu stranku da postane ta dugo tražena treća snaga hrvatske politike. Međutim, 2015. su završili sa samo dvoje zastupnika nakon beskonačnih svada i sukoba. Vrijednost im je po anketama negdje oko 0,5 posto, ali su ipak zahvaljujući humanosti SDP-a na zadnjim izborima osvojili čak tri satorska mandata što će im omogućiti formiranje kluba zastupnika. Međutim, teško je očekivati da će ova posrnula stranka imati neku političku budućnost. Šteta jer radi o prvom ozbiljnoj autentičnoj socijaldemokratskoj stranci u Hrvatskoj u zadnjih nešto manje od stotinu godina.

Političari u zatvoru

Nekadašnji član predsjedništva SDP-a i nekadašnji gradonačelnik Vukovara Željko Sabo krajem svibnja krenuo je služiti kaznu od osam mjeseci zatvora. Sudovi su naime utvrdili da je pokušao potkupiti gradsku vijećnicu HDZ-a Mariju Budimir. Sabo i dalje tvrdi da nije kriv, a ovaj je slučaj posebno zanimljiv jer je hrvatsko pravosuđe kao valjani dokaz prihvatilo snimku telefonskog razgovora između njega

i Budimir koju je napravila ona bez ikakvog sudskog naloga. Sabor najavljuje obraćanje u Europskom sudu za ljudska prava u Strasbourgu.

Drug Tito

Jedna od stvari koje su dominirale kampanjom za predsjednika Republike bila je i jedan bista. Ona nekadašnji predsjednik SFRJ, za neke idola i jednog od najvećih ljudi 20. stoljeća, a za druge običnog diktatora i masovnog ubojice. Kandidatkinja HDZ-a Kolinda Grabar-Kitarović najavila je da će ako pobijedi njegovu bistu ukloniti iz Ureda predsjednika. Oko toga se razvila velika rasprava. Na kraju je nakon njene pobjede bista ipak deložirana u Muzeji Hrvatskog zagorja. **Uzrokovao je to i jedan politički skandal** koj bi u bilo kojoj zemlji možda bio afera godine, ali je u Hrvatskoj prošao relativno nezapazeno. Naime, Grabar-Kitarović je kao izaslanica na obilježavanje godišnjice pokušaja proboja iz logora Jasenovac poslala Branka Lustiga. Prisutni koji sebe nazivaju anti-fašistima izviždali su ga ljudi zbog onoga što je predsjednica napravila ne mareći previše oko toga kome za pravo zvižde. Kao i svih prethodnih godina u političkom su životu bile prisutne polemike oko ustaša i partizana. Svojevrsna kulminacija dogodila se krajem godine kada je izbio fizički sukob između prosvjednika okupljenih ispred Crkve u zagrebačkoj Palmotičevoj ulici gdje se održavala misa zadušnica za Antu Pavelića i onih koji nemaju ništa protiv bivšeg poglavnik. Međutim, krajem godine, nakon šest tjedana pregovora oko sastavljanja Vlade tijekom kojih je Božo Petrov naciju ubijao izmišljenim reformama, jedan je politički komentator zavapio – uzmite reforme, vratite nam ustaše i partizane. U kojem će smjeru ova rasprava ići sa zanimanjem ćemo pratiti tijekom ove godine.

SE VJEROJATNO IZUČAVATI NA STUDIJIMA POLITIČKIH ZNANOSTI

TREĆA OPCIJA

Slučaj franak

Naciju je u raspravi o bližoj i daljoj prošlosti omeo još nešto. Slučaj švicarskog franka, odnosno kredita koji su brojni građani podigli u ovoj valuti čija je vrijednost u odnosu na kunu porasla preko 40 posto u zadnjih nekoliko godina. Ovaj se problem naravno prelio i u politiku. Kulminacija je bila nakon što je ministar financija Boris Lalovac prošao kroz transformaciju iz bankara u Robina Hooda postavši najveći kritičar ovih financijskih institucija. Na kraju je pod njegovim vodstvom Vlada Zorana Milanovića izašla s prijedlogom zakona o konverziji kredita iz franka u eure. I dok je oko toga u vladajućoj koaliciji, uz tihomir mlajanje iz HNS-a, ipak bez većih poteškoća postignut konsenzus u HDZ-u je tjeđan dana vladala prava drama. Protivnici i zagovaratelji ovog rješenja danima su pokušavali uvjeriti predsjednika stranke Tomislava Karamarka da je njihova verzija najbolja za stranku. Na kraju je Karamarko presjekao i podržao zakon na užas dijela zastupnika HDZ-a koji bi od Hrvatske najradije napravili Hong Kong.

Vojna parada

Vlada Zorana Milanovića, odnosno on osobno, početkom ljeta došla je na ideju da se povodom 20. obljetnice oslobodilačke akcije Oluja organizira vojni mimohod. I predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović i HDZ odmah su se suprotstavili ovoj ideji misleći, većim dijelom s pravom, da SDP i Milanović žele prebaciti težište proslave iz Knina gdje su u pravilu doživljavali zvižduke u Zagreb, a usput si ojačati bokove u nacionalnom pitanju koji su često bili meta desne strane političkog spektra. U puno natezanja i nekoliko sjednica Vijeća za obranu postignut je kompromis. Održan je mimohod u Zagrebu, ali i skup u Kninu. Na kraju je mimohod bio uspješan, a ostatak će zauvijek zapamćen i po andeoskom glasu Riječanke Mie Negovetić koje je na početku otpjevala Lijepu našu.

Izbjeglice i povratka žice

Krajem ljeta Hrvatsku je zapljusnuo val izbjeglica koji su bježali sa ratom zahvaćenih područja Sirije, Iraka i

Afganistana. I to je naravno proizvelo političke sukobe u kojima je HDZ napadao vladinu politiku. I čini se izgubio tu bitku. Naime, kroz Hrvatsku je prošlo više od pola milijuna izbjeglica, a da ni jedno staklo nije puklo. I da valjda 99 posto građana Hrvatske nije vidjelo ni jednog izbjeglicu. Svi su naprosto krzo Hrvatsku prošli prema Mađarskoj i Sloveniji dalje prema Njemačkoj. Nikome nije baš najjasnije zašto je HDZ jahao na ovom slučaju. Jednom od rijetkih koje je Vlada Zorana Milanovića odradila briljantno. Milanović je pak s druge strane cijeli slučaj maksimalno koristio za kampanju pa je pokrenuo pravi trgovinski rat sa Srbijom. Tih nekoliko dana i razmjene uvrda s premijerom Srbije Aleksandrom Vučićem duogo će se pamtili, a ona »šaraj čovječje šaraj« ušla je i u svakodnevni govor. Milanović naime nije bio zadovoljan načinom na koji Srbija dovodi izbjeglice do hrvatske granice. Problem imigranata doveo je i do pojave nečega što u Europi nije videno sve od 1945. godine. Pojave žice na granici između država. Za njom su naime posegle Mađarska i Slovenija i njome ogradili granicu prema Hrvatskoj. Zbog toga je do nezadovoljstva došlo s obje strane granice, a s prestankom priliva izbjeglica žica se pretvorila u predmet poruge sa svih strana.

Sanader izašao

Nekadašnji premijer i predsjednik HDZ-a, dugogodišnji uznik Ivo Sanader krajem godine izašao je iz Remetinca nakon što je u raznim pritvorima proveo više od tri godine. Neke od presuda koje su donesene protiv njega zaista jesu malo čudne i bazirane na onom što odvjetnici nazivaju »zatvoreni krug indicija« što je svakom razboritom čovjeku podjednako jasno kao kada ustavni stručnjaci govore o »teleološkom tumačenju Ustava«. Sam Sanaderov izlazak iz pritvora bez veće je političke važnosti za aktualnu politiku jer niti se on u nju namjerava vratiti niti on ima bilo kakav utjecaj. Jedino kao podsjetnik na način vladanja kojeg on nije bio jedini akter, ali je najgadnije nastradao. Uostalom, uskoro će i presuda za slučaj Platinška.

Tihomir Orešković

VAŽNA KONVERZIJA

Mnogim građanima je najvažniji događaj bio kada je Vlada Zorana Milanovića izašla s prijedlogom zakona o konverziji kredita iz franka u eure

Naslov: Inicijativa Propada zgrada prvih zagorskih mrzlica

Autor:

Rubrika/Emisija: Aktualno

Žanr: izvješće

Površina/Trajanje: 51,56

Naklada: 60.579,00

Ključne riječi: MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA, VLASTA KRKLEC, NEANDERTALCI,

Inicijativa Propada zgrada prvih zagorskih mrzlica

KRAPINA Do kraja ožujka u Muzeju krapinskih neandertalaca, u prostoru stare muzejske zgrade koja se naziva i Kneippovom, može se razgledati izložba o povijesti tog objekta sagrađenog početkom 20. stoljeća ispod Hušnjakova brda za potrebe lječilišta. – Kneippovo lječilište ili prve zagorske mrzlice, kako su ga nazivali, ostavilo je važan trag u prvim desetljećima 20. stoljeća u Krapini – kaže ravnateljica Muzeja Hrvatskog zagorja Vlasta Krklec. Cilj izložbe je i pokretanje inicijative za rekonstrukciju zgrade koja je trenutačno u lošem stanju. **(ibe)** ●

Naslov: Nepoznate vizure i opsesivnost Radauševa opusa

Autor:

Rubrika/Emisija: /

Žanr: izvješće

Površina/Trajanje: 459,60

Naklada: 9.000,00

Ključne riječi: GALERIJA ANTUNA AUGUSTIN I A

KULTURA

Dubrovačka retrospektiva velikana hrvatskoga kiparstva Vanje Radauša

Nepoznate vizure i opsesivnost Radauševa opusa

Piše: T. DRŽIĆ

Vanja Radauš, jedan od velikana hrvatskoga kiparstva, svoje izložbe doživi povodom svojih obljetnica. Ove godine u povodu njegove 40. godišnjice smrti i 110. obljetnice njegova rođenja, najbolji poznavatelj njegova života i stvaralaštva, mr. sc. Davorin Vujčić, muzejski savjetnik Galerije Antuna Augustinčića u Klanjcu, pretočio je svoj dugogodišnji znanstveni rad o Radaušu u veliku izložbu 'Vanja Radauš (1906.-1975.) od ljubavi do smrti'. Retrospektivu velikoga hrvatskog kipara i jednoga od naših najplodnijih umjetnika XX. stoljeća pripremio je s kustosicom dr. sc. Rozanom Vojvoda na nedavno otvorenoj izložbi u Umjetničkoj galeriji Dubrovnik.

Ova izložba za koju su skupili oko 150 umjetnina, skulptura, medalja, crteža, posuđenih od niza javnih kulturnih institucija i od privatnih vlasnika, jedna je u od do sada prikazanoga cjelokupnog umjetnikova životnoga opusa. Zanimljivost izložbe je da se neke skulpture po prvi put predstavljaju publici, kao i njegov prvi kiparski rad iz 1930. godine. Vanja Radauš u kiparstvu je ostavio snažan pečat u rasponu od medalje, komornih skulptura u terakoti, gipsu i kamenu, vosku i bronci, do spomeničke plastike. Sada je i javnosti predstavljen umjetnikov temperament i vještina, Vanja Radauš kao stvaralac neiscrpnoga interesa, erudit i žestoki polemičar te njegovo razgranato znanje iz botanike, mineralogije, zoologije, anatomije, geometrije, etnologije i povijesti. Miroslav Krleža smatrao ga je posljednjim renesansnim enciklopedijskim tipom umjetnika u našoj sredini. Radaušev buran privatni život, osam brakova i suicid u okolnostima koje nisu nikad u potpunosti razjašnjene,

doprinijele su da se umjetničkomu radu predavao opsesivno. Ipak, njegovo zблиžavanje s hrvatskim proljećem 70-ih do danas nije valorizirano, baš kao ni njegov spomenik Pobuna Hrvata u francuskome mjestu Villefranche de Rouergue, koji je tek dugo poslije njegove smrti stigao na odredište.

U svakome slučaju ovom dubrovačkom retrospektivom, predstavljene su sve faze njegova stvaralaštva, od skulptura nastalih 30-ih i 40-ih godina, pa do poslijeratnih ciklusa kao što su Tifusari (1958.), Panopticum croaticum (1959-1961.), Čovjek i kras (1961.-1964.), Krvavi fašnik (1965.-1966.), apstraktni oblici iz 60-ih, ciklus Zatvori i logori (1969.) izrastao iz organskih, apstraktnih oblika, te radovi iz posljednjih godina kada oživljava sjećanja na djetinjstvo i Slavoniju. Ovim su kiparskim ciklusima otvorene dotad nepoznate vizure te se s pravom smatra jednim od najznačajnijih protagonista hrvatskoga kiparstva XX. stoljeća.

1.1.2016 **Playboy**

Stranica/Termin 86

Naslov: Kova svoje sreće

Autor: Stjepan Vudrag

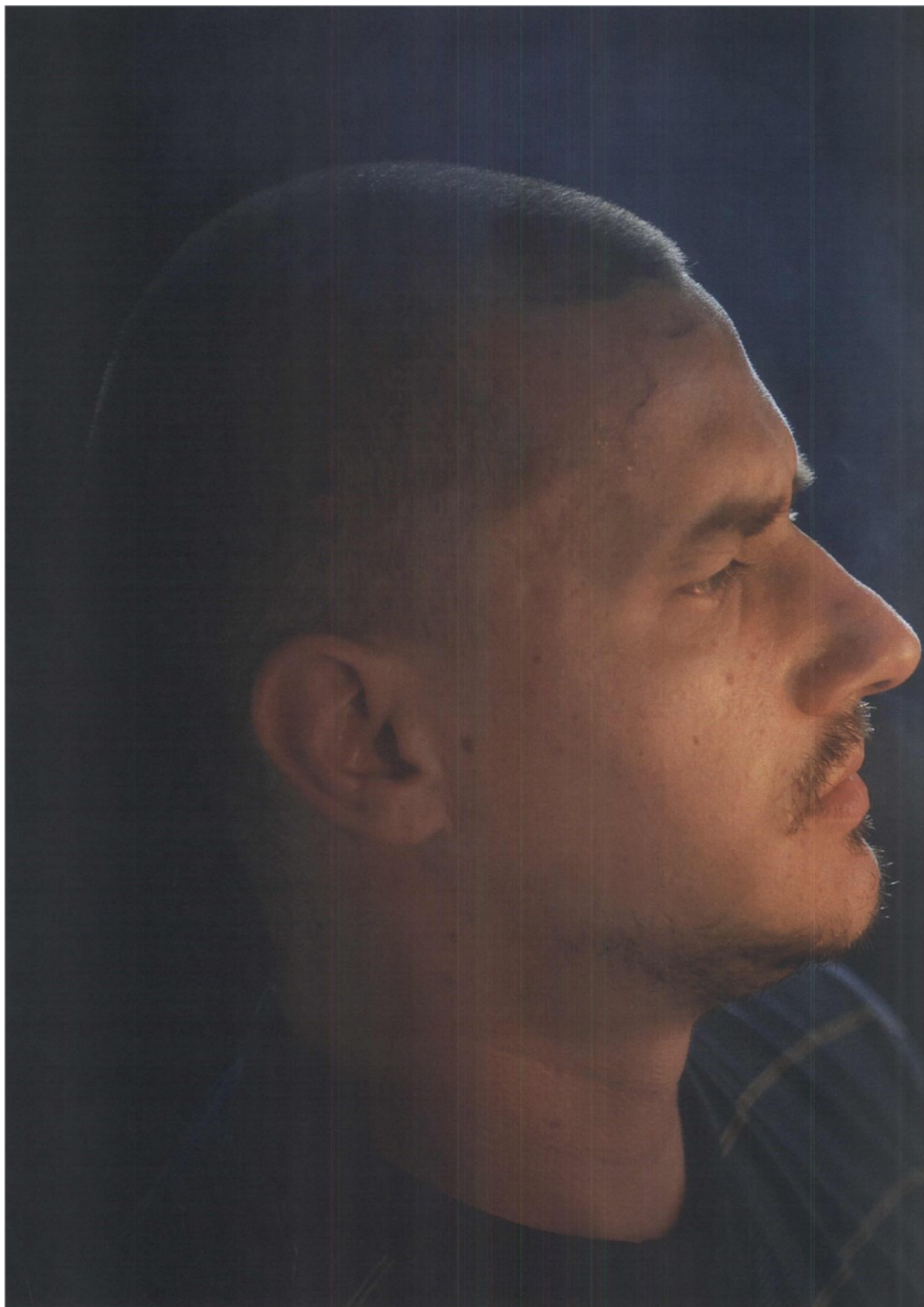
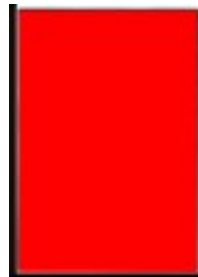
Rubrika/Emisija: /

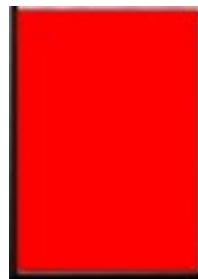
Žanr: izvješće

Površina/Trajanje: 2.522,64

Naklada: 20.000,00

Ključne riječi: DVOR VELIKI TABOR

Karlo Ban | Kraftečaj

Kovač svoje sreće

Kako u „Conanu” mač ne stvara junaka već je obratno, tako i čelik u Desiniću postaje moćan alat kad je u pravim rukama. A kod **Karla Bana** – čelik je u najboljim rukama!

K

oja je zagonetka čelika? U svom obraćanju sinu, Conanov otac nastavlja: „Tajna čelika oduvijek sa sobom nosi misterij. Moraš naučiti njegovu zagonetku, Conane. Moraš naučiti njegovu disciplinu. Jer nikome, nikome na ovome svijetu ne možeš vjerovati; ni muškarcu, ni ženi, ni zvijeri. Čeliku. Čeliku možeš vjerovati.”

Kako odgovor na uvodno pitanje i središnju enigm u „Conanu barbarinu” (1982.) nije jednoznačan i otvoren je interpretaciji, odlučili smo istinu o tajni čelika potražiti kod čovjeka koji njime manipulira kao da je rođen u nekom drugom, za ručni zanat, boljem vremenu.

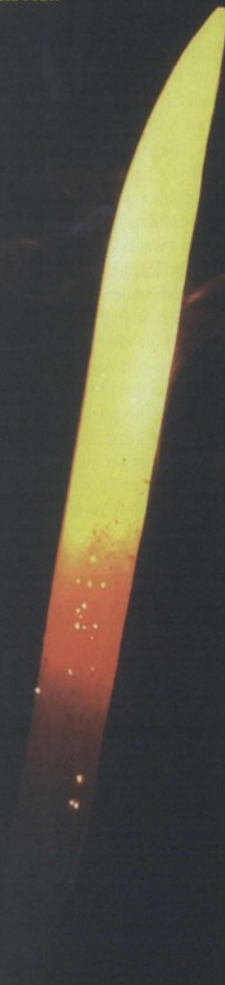
Potegnuli smo stoga do slovenske granice gdje se, nedaleko poznatog dvora **Veliki Tabor**, nalazi pitoreskno mjesto Desinić, a tamo nam je svoju fascinaciju čelikom opisao Karlo Ban. Ovaj kovač, inače inženjer strojarstva, svoje umijeće koristi za izradu vrhunskih i rafiniranih noževa, a nakon ugodnog razgovora s njim, čak smo se i sami okušali u plemenitoj vještini kovanja.

Karlo Ban, 33-godišnji Zagrepčanin s alternativnom adresom u Desiniću, gdje svoj mir pronalazi u omanjoj radionici, vrhunske noževe danas izrađuje gotovo rutinirano, no nije, naravno, oduvijek bilo tako. Za Playboy se prisjeća svojih početaka:

– Sve je počelo jedne ljetne večeri 2001. kad je netko slučajno ostavio žarač u žaru roštilja malčice predugo. Izvadio sam ga i prvi puta u životu vidio užareni komad čelika; bio je to prizor koji nikad neću zaboraviti, ta crvena boja pod sjajem mjesečine i zvijezda jednostavno me očarala. Okrenuo sam se prijatelju i rekao: „Stari, sutra kujemo!”

piše **Stjepan Vudrag**

snimili
Ladislav Koren i Grgur Žučko
(PIXSELL)

Krafteraj | **Karlo Ban**

KOVANJEM MU SE BAVIO i pradjed u Lici, no to mu je ostalo, kako kaže, više kao romantično sjećanje nego prava uspomena. Međutim, kako mu je otac bio mehaničar, pamtiti da ga je kao klinac stalno ispitivao što je od željeza, a što od čelika. Može se stoga reći da u njemu neka tajna veza s metalom oduvijek postoji. No, da će se razviti do ove mjere nije mogao slutiti...

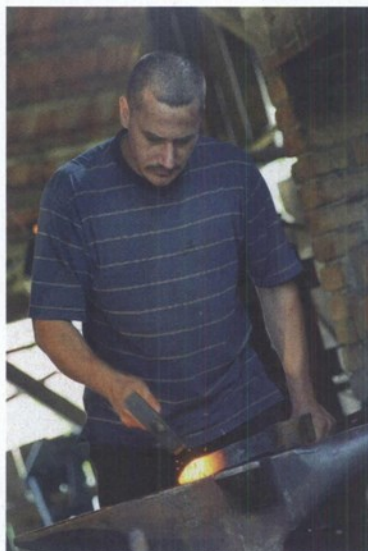
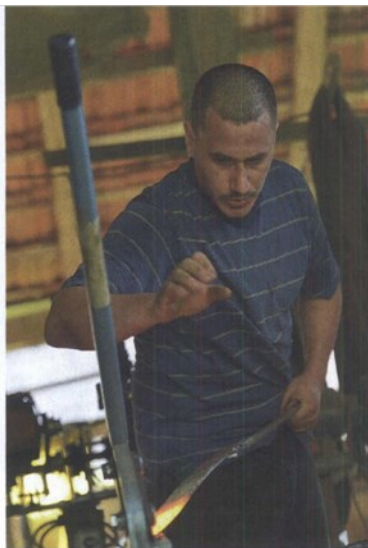
Početak svog kovanja opisuje kao nasumično lupanje po komadu čelika, no strast i želja za znanjem bili su toliki da je ostavio sve tadašnje hobije, a umalo i fakultet, te se pod nebom pronašao kao kovač noževa. Kao hobbijem, kovanjem se bavi od 2001., a iako mu je glavni životni prihodi već desetak godina, u „profesionalne vode“ ušao je tek 2010. Posao mu, iz godine u godinu, ide sve bolje. Više i zarađuje:

– U početku se, naravno, mučiš. Nije bilo uvijek ovako dobro. No, ja napredak ne gledam u zaradi, nego u većoj opuštenosti kojom mogu raditi, jer ne moram se previše brinuti o novcu. Narudžbe uzimam vrlo selektivno jer trenutno sam, recimo, „bukiran“ sljedećih mjesec dana – priča nam sve zaposleniji Karlo.

Kupci njegovih noževa uglavnom su stranci, i to iz cijeloga svijeta. Najviše narudžbi dobiva iz Europe i SAD-a, a s obzirom na činjenicu da je gotovo 90% noževa koje proda kuharske namjene, amaterski i profesionalni kuhari najčešće su mu mušterije. Kupaca se nađe i u Hrvatskoj, uglavnom su to amateri koji o noževima ipak nešto znaju. Ima i profesionalaca, no, ironično, njihov prvi dojam često je ispunjen skepticizmom, čude se cijeni i izgledu:

– Nedavno me posjetio jedan naš kuhar koji je od mene kupio nož i tek sad mi ispričao svoju prvu reakciju. Kad mu je u kuhinju stigao naručeni nož, odmah je rekao da ga stave sa strane rekavši – „Bit će dobar za 'mlaćenje' kostiju“. No, za nekoliko dana svi odreda su shvatili da je taj nož daleko najbolji u cijeloj kuhinji. Tad su ga, jasno, svi htjeli koristiti, pa sam iz tog istog restorana ubrzo dobio još nekoliko narudžbi – kroz smijeh nam govori mladi kovač.

Svoj je zanat Karlo ispekao uglavnom principom pokušaja i pogrešaka. Iako znatno manje nego u počecima, i danas mu se zalomi poneki krivi korak, pa se tako zna dogoditi da mu već praktički gotov nož, nakon kaljenja, ispadne iz kliješta i razbije se kao da je od stakla. Dogodi se i da slučajno primi vrući komad ili se poreže, i onda, dakako, ne može kovati danima. Iako je naučio biti oprezan i dalje svakodnevno uči i svladava disciplinu čelika.

OD ALATA KARLO NE KORISTI NIŠTA SPECIJALNO, NO NEKA SI JE POMAGALA, POPUT MEHANIČKOG BATA, IZRADIO SAM. PRI TOME MU JE ZASIGURNO POMOGLO ZNANJE SA STROJARSKOG FAKULTETA

Povremeno izrađuje i tradicionalne japanske britve, kamisori, koje su, iako minimalističkog dizajna, poprilično zahtjevne za izradu

Za izradu jednog noža nekad mu je potrebno tek dva sata, a nekad i puna dva dana. Sve ovisi o specifikacijama noža i dogovoru s mušterijom. U prosjeku izrađuje jedan nož dnevno, a cijene dosežu i do nekoliko stotina eura, ovisno o izgledu, funkciji i drugim parametrima, sve prema željama i potrebama kupca. Čim je u igri neki posebni dizajn, povećava se ekskluzivnost, ali i cijena.

KARLO NAM OBJAŠNJAVA razliku između industrijskih i ručno izrađenih noževa:

– Najbolji i najskuplji noževi ručne su izrade. Da bi trgovački lanac prodao nož za, primjerice, trideset kuna, na njemu mora zaraditi, a isto tako zaraditi moraju i prodavač i tvornica i svi ostali u lancu. Jasno, materijal koji se koristi za izradu takvih noževa i ne može biti drugo nego – smeće. Za trideset kuna ja ne mogu ni zapaliti vatru... Kod industrijskih noževa bitan je isključivo profit, a kod ručno izrađenih najvažnije je da je nož vrhunski po svim svojim karakteristikama odnosno da kupac dobije najbolje.

Materijal koji koristi naručuje uglavnom izvana, no dobar čelik može se nabaviti i kod nas. Osim čelika, koristi i drvo i kožu, no fokus u samom procesu je na obradi metala, dok je ostalo, poput recimo futrole, samo „dodatna oprema.“

Od alata ne koristi ništa specijalno, no neka si je pomagala, poput mehaničkog bata, izradio sam. Pri tome mu je zasigurno pomoglo znanje sa strojarskog fakulteta, a bez mehaničkog bata, s obzirom na to da je čelik vrlo osjetljiv i treba ga kovati brzo, proces bi bio puno zahtjevniji i sporiji. Naposljetku, konačan rezultat opet ne ovisi o stroju, nego o ručnoj mehanici odnosno tehničarima.

Karlo kuje i deset do dvanaest sati dnevno, a da nije naučio da nije dobro kovati umoran, radio bi, kaže, sigurno i dulje. Stil kovanja nadahnut mu je japanskim procesom i skandinavskim dizajnom s vlastitim primjesama. Tradicionalan dizajn mu je, kaže, Ahilova peta, jednostavno ga ne ljubi previše...

Dosad je prodao više od tisuću noževa koji su već postali prepoznatljivi. Među ljudima koji su upućeni u „scenu“, za njegov rad mogu se pronaći samo riječi hvale. Povre-

meno izrađuje i tradicionalne japanske britve, *kamisori*, koje su, iako minimalističkog dizajna, poprilično zahtjevne za izradu, a prije svega visoko su funkcionalne. Općenito, funkcionalnost je u Karlovom poslu ključ te je njegovi kupci apsolutno preferiraju; čak je i estetika pomalo u drugom planu.

TA SE FUNKCIONALNOST postiže tehnikom, a tajna kvalitete izrade krije se, kako u samoj ručnoj obradi, tako i u slojevima. Kuhinjski noževi tako su uglavnom troslojni, a najbitnije od svega je da u sredini bude tvrdi, kvalitetni čelik, dok stranice slobodno mogu biti od željeza ili inoksa (za razliku od čelika u sredini, inoks je nehrđajući, ali i manje kvalitetan čelik). Istom tehnikom Karlo radi i skandinavske tradicionalne noževe *puukko* koji su se nekad koristili za lov, ribolov i rez-barenje drva, a na popularnosti nisu izgubili ni danas. Iako su ovi noževi tradicionalnog dizajna, Karlo u sve noževe, barem kroz neke linije, unosi dašak vlastite kreativnosti tako da ni jedan nož koji izradi nije isti:

– Svaki je nož specifičan, a u prvom redu mora biti funkcionalan odnosno opravdati namjenu za koju je napravljen jer, primjerice, nije jednako raditi nož za ribu ili za drvo. Da bi se to postiglo, potrebno je biti u stanju manipulirati s mehaničkim svojstvima čelika, a kod toplinske obrade, sitnice u temperaturi su te koje odlučuju u kojem

smjeru nož ide – objašnjava nam Karlo Ban specifičnosti procesa izrade.

Otkad je gostovao u prvoj seriji *Krafte-raja*, novog projekta Jacka Danielsa u suradnji s *Booze & Blues* barom, zamišljenim kao večer malih obrtnika i majstora „zaboravljenih“ zanata, narastao mu je i broj narudžbi iz Hrvatske. No, kroz smijeh nam priča da si veću reklamu baš i ne bi smio priuštiti. Nastavlja malo ozbiljnije:

– Kad jednom udeš u nešto veće, moraš investirati, zaposliti ljude, a tad to prestaje biti to – počne se sve okretati oko profita i samim time gubi dušu. Imam puno planova i želja za dalje, no zasad sam presretan s trenutnim stanjem: našao sam nešto što volim, a kad se i drugi ljudi pronađu u tome, teško da može bolje – zaključuje majstor iz Desinića.

U prosjeku izrađuje jedan nož dnevno, a cijene se kreću se od stotinjak eura naviše. Ima ih i za petsto, šesto... ovisno o izgledu, funkciji i drugim parametrima

Kad uhvati više vremena, Karlo organizira i seminare. Misli da je vjerojatno jedini kovač u Hrvatskoj koji, uz noževe i oštrice, nudi i mogućnost učenja kovanja. Kaže da je netko njemu ponudio takav seminar, uštedio bi mu godine i godine samostalnog i mukotrpnog učenja. Neke tehnike, ne skriva, i sam još dandanas usavršava...

I koja je onda zagonetka čelika? Prije svega, čini nam se da je ironične naravi. Naime, daje iluziju da ima moć sam po sebi, no otkriva se da je prvenstveno ovisan o svom stvaratelju. Kako u „Conanu“ mač ne stvara junaka već je obratno, tako i čelik u Desiniću postaje moćan alat kad je u pravim rukama. A kod Karla Bana – čelik je u najboljim rukama.

Naslov: češljeve od rogova goveda Alojz i Antun izrađuju ručno

Autor: Diana Marić

Rubrika/Emisija:

Žanr: Internetno izvješće

Površina/Trajanje: 1,00

Naklada:

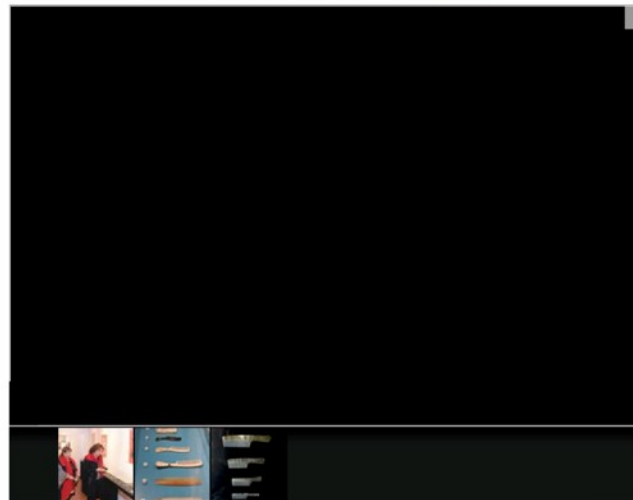
Ključne riječi: MUZEJ STARO SELO KUMROVEC

Češljeve od rogova goveda Alojz i Antun izrađuju ručno

U Pićnu se može razgledati zbirka ručnih radova Antuna Penezića iz Zagorja i Alojza Serga iz Istre. Izložba je pripremljena u suradnji sa Starim selom [Kumrovec](#)

Četvrtak, 31. 12. 2015. u 19:19, zadnja izmjena prije 4 minute | Piše: [Diana Marić](#)

Češalj za brice, penitela, češalj za štence..., svaki je jedinstven i ručno izrađen, a svatko tko navrati do Centra za nematerijalnu kulturu Istre Etnografskog muzeja u Pićnu može vidjeti ovu zanimljivu izložbu češljeva od roga boškarina.

Izložba je pripremljena u suradnji sa Starim selom [Kumrovec](#). Češlarstvo je tradicija oba područja, a brojni posjetitelji već su se uvjerali u ljepotu češljeva koji dolaze iz radionica dva majstora - [Antuna Penezića iz Gornjeg Škrnika](#) nedaleko od [Kumrovca](#) i [Alojza Serga iz mjesta Šimunici, općine Pićan](#).

- Alojz Sergio češljeve od roga počeo je izrađivati još 40-ih godina prošlog stoljeća, a kad se zaposlio je prestao. Prije nekoliko godina obnovio je svoj zanat - kaže Mirjana Margetić, kustosica muzeja. Obradu roga, tehnologiju izrade, kao i alat razvijao je godinama pa su nabavljeni priručna preša (pomagalo koje se koristilo u knjigovežnici za prešanje knjiga) i grijalica na plin te su izrađene šablone. U početku se radilo sve ručno. Za napraviti jedan češalj, kaže Margetić, trebalo je i cijeli dan. I dok Alojz Sergio koristi tehnologiju kojom se rog goveda kuha u ulju da omekša, potom preša i na kraju zaglađuje staklom, Antun Penezić svoje češljeve izrađuje u sedam faza. Rog se kuha u vreloj vodi i preša u metalnoj preši na 120 do 150 Celzijevih stupnjeva.

Na izložbi je predstavljena i njegova bogata zbirka nakita te ukrasnih predmeta od kosti.

Tagovi: [izložba](#), [češljevi](#)

KOMENTARI

[Pogledaj sve komentare](#)

Komentiraj, znaš da želiš!

Za komentiranje je potrebno prijaviti se. Nemaš korisnički račun? Registracija je brza i jednostavna, registriraj se i uključi se u raspravu.

[Login](#)

[Registriraj se](#)

[Login putem Facebooka](#)

tportal.hr

JOSIPOVIĆ OPRAO ŠEFA SDP-A
'Jedina svrha predstave na Iblerovom trgu je spašavanje Milanovića'

NAJVEĆI DONATORI
Gradevinari odriješili kesu za Domoljubnu koaliciju

TVSDSINČIĆ
Problemi u Živom Zidu: Nekolicina članova pokušala preuzeti stranku

Još vijesti sa tportal.hr

Naslov: Od roga boškarina do češlja i frizure

Autor:

Rubrika/Emisija:

Žanr: Internetsko izvješće

Površina/Trajanje: 1,00

Naklada:

Ključne riječi: MUZEJ STARO SELO KUMROVEC, VLASTA KRKLEC, MUZEJI

Od roga boškarina do češlja i frizure

Objavljeno: 31.12.2015 | 08:01

Zadnja izmjena: 31.12.2015 | 08:01

0 komentara

U pićanskom Centru za nematerijalnu kulturu Istre (CENKI) koji djeluje u sklopu Etnografskog muzeja Istre otvorena je izložba "Češljarstvo-od roga boškarina do češlja i frizure", realizirana suradnjom Etnografskog muzeja Istre i Centra za tradicijske obrte, znanja i vještine Muzeja "Staro selo" Kumrovec. Autorica izložbe Tihana Kušenić kustosica u Muzeju "Staro selo" istakla je na otvaranju izložbe kako se češljari, kao obrtnici, spominju 1837., a potom je predstavila tehnologiju izrade češlja od volovskog roga. Rog od kojeg će se izraditi češalj najprije se kuha dok ne omekša, kako bi se rožnati dio lakše odvojio od kosti. Nakon dodatnog kuhanja ostatak roga, bez vrška, ravna se dok se ne dobije ravna pločica roževine. Očišćena i izbrušena roževina reže se na željenu veličinu i oblik, a potom se u nju zarezuju zupci različite veličine i gustoće ovisno o veličini, obliku i namjeni češlja.

Alojz Sergo iz Šimunčiči kraj Gračišća

Među posljednjim češljarima u Hrvatskoj su Antun Penezić iz Gornjeg Škrička kod Kumrovcu, koji je češljarski zanat izučio kod Franje Cvirina u Zagrebu i samouki Alojz Sergo iz sela Šimunčiči na Gračašćini, koji je češljeve od roga počeo izrađivati 1940-tih godina, kako bi barem malo popunio kućni proračun. Osim češljeva Antuna Penezića i Alojza Serga posjetitelji izložbe mogu razgledati i druge predmete izrađene od roževine. Naravno tu je uvijek zanimljiv nakit, ali i upotrebnih predmeta kao što su lule i pribor za jelo kojim su drške izrađene od roževine.

Tradicija izrade češljeva od roževine bila je živa do 60-tih godina 20. stoljeća kada su ih istisli češljevi od umjetnih materijala, rekla je Nuša Hauser, voditeljica CENKI-ja. Budući da je ova tradicija još uvijek živa na području djelovanja dvaju muzeja koji surađuju i na ovom projektu Hauser je rekla kako se ovime doprinosi brži o tradicijskim obrtima. Uz izložke na izložbi koja se može razgledati do konca veljače iduće godine, može se pogledati i film o češljaru Peneziću i njegovom zanatu.

Ravnateljica Muzeja Hrvatskog zagorja Vlasta Krklec pozdravila je suradnju s Etnografskim muzejom Istre, a posebno sa CENKI-jem s kojim će se suradnja zasigurno nastaviti i na drugim projektima. Dodala je kako Istra i Hrvatsko zagorje imaju slične pejzažne karakteristike, ali i neke tradicijske obrte u ovom slučaju češljarskog.

Najbolji češljevi od istarskog goveda

Lidija Nikočević, ravnateljica Etnografskog muzeja Istre rekla je kako ova izložba ima tendenciju da jednu djelatnost, jedan stari zanat sačuva od zaborava, ali i nudi mogućnost njegova ponovnog oživljavanja. Stoga se zalaže da se u kontekstu očuvanja istarskog goveda - boškarina obnovi i češljarski zanat, jer kako je rekla, a to je potvrdila i Krklec, najkvalitetniji češljevi izrađuju se upravo od roževine istarskog goveda. S ovim je naumom upoznala i AZRRI (Agenciju za ruralni razvoj Istre), ali za sada bez većeg razumijevanja. Stoga ova izložba može potaći kreativce da prionu izradi češljeva od jednog posve prirodnog materijala. Tako neki budući češljari mogu stvoriti zanimljiv i koristan istarski

PULA	31.12

VEZANE VIJESTI

- Predstavljen katalog "Odakle smo/Di dove
- Pićan: Odakle smo - Di dove siamo"
- Naučite štajeriš i cotić, plesove za svaku feštu
- Neka nu me uci
- Slične teme

NAJČITANIJE

- Ako žele ukinuti Istru kao regiju, nemamo o čemu razgovarati 4241
- Nogometaši Istre 1961 izgubili od Hajduka 3473
- U Mostu obrat, ponovno otvorena vrata i HDZ-u 3386
- U utorak će biti poznat mandatar ili idemo na nove izbore 3101
- Motiviranim pristupom do pozitivnog rezultata 2974

NAJKOMENTIRANIJE

- Predsjednica dala mandat Tihomiru Oreškoviću 96
- Prvi put predsjednik Sabora nije izabran jednoglasno 74
- 66-godišnjakinja koja je prešla na crveno oborena na tlo i privedena u Lisicama 49
- Orešković: Ja sam domoljub, čast mi je pomoći svom narodu 41
- Karamarko: Budimo kao nacija jedinstveni i jaki 39

PO IZBORU UREDNIKA

- Tekstilna industrija u Hrvatskoj izgubila 100
- Živimo u lijepo upakiranom - feudalizmu!
- Talijanski benediktinci odustali od Dajle
- Vode i vodovodi su javno dobro i tako treba
- Povoljne cijene i sigurna opskrba električnom
- Tko će zakupiti plodnu zemlju u Raškoj

suvenir, ali i doprinijeti većem iskorištavanju produkata od istarskog goveda za čije se očuvanje zalažu AZRRI i Županija Istarska. (Mirjan RIMANIĆ)

✉ Pošalji mailom 🗨️ Ispiši

Građani prosvjedovali zbog gradnje

Red Bull Air Race: Letaćki spektakl na

IDS ne bi bio u Vladi koja bi ukinula regiju

Treba li vratiti pranje zuba u vrtiče?

FACEBOOK KOMENTARI

NOVOSTI

- 31.12.2015 | 10:45 | Uskoro optužnica protiv Kapetana Dragana
- 31.12.2015 | 10:22 | Prosječna neto plaća za listopad 5,720 kuna
- 31.12.2015 | 10:09 | Garancija 50+: Mjera za lakše zapošljavanje starijih od 50 god.
- 31.12.2015 | 09:54 | Na Sjevernom polu temperature 30 stupnjeva iznad normale
- 31.12.2015 | 09:46 | Od Umaga do Pule kunu skuplja vožnja

SPORT

- 31.12.2015 | 08:00 | Pula mora postati grad nogometa
- 30.12.2015 | 17:01 | Uspješna godina sportskog Buzeta
- 30.12.2015 | 08:00 | Vrijeme je da Michael Glover uzme stvar u svoje ruke
- 30.12.2015 | 00:34 | Drugi dio nemoguće misije po istom receptu
- 29.12.2015 | 08:00 | Trener stiže poslije Nove godine, valjda će i plaće

PULAISTRA

- 31.12.2015 | 09:46 | Od Umaga do Pule kunu skuplja vožnja
- 31.12.2015 | 09:43 | Fažani olakšano stupanje u posjed prometnica
- 31.12.2015 | 08:24 | Za Novu godinu javni prijevoz od 13 sati
- 31.12.2015 | 07:51 | Doček na trgovima, u klubovima, u podne ili u ponoć
- 31.12.2015 | 07:44 | Radno vrijeme trgovačkih centara i ljekarni

KULTURA

- 31.12.2015 | 08:01 | Od roga boškarina do češlja i frizure
- 30.12.2015 | 17:05 | Završetak teške godine uz blagdanske pjesme
- 30.12.2015 | 08:02 | Topli blagdanski ugođaj u katedrali
- 29.12.2015 | 13:02 | Spoj tradicije i različitih vidova umjetnosti
- 29.12.2015 | 10:06 | Delibesov "Duet cvijeća" oduševio Buzečane

CRNAKRONIKA

- 31.12.2015 | 09:15 | Kod Medulina gorjelo vozilo
- 30.12.2015 | 11:48 | Labin: Ukrali automobil
- 30.12.2015 | 11:45 | Pula: Nakon policijske potjere završio u zatvoru
- 30.12.2015 | 11:39 | Orihi: 61-godišnjak prijetio smrću 82-godišnjaku
- 29.12.2015 | 11:45 | Čepin: Cigaretom zapalio dvosjed i ugušio se od dima

MOZAIK

- 31.12.2015 | 08:24 | Billu Cosbyju određena jamčevina od milijun dolara
- 31.12.2015 | 08:03 | Pjenušava vina sve su popularnija u Hrvatskoj
- 30.12.2015 | 22:13 | Blagdanska magija jazza i funka
- 30.12.2015 | 16:14 | Nagrada kao kruna uspješne karijere
- 30.12.2015 | 11:17 | Novogodišnji Seasplash party prebačen u Zerostrasse

PRATITE GLAS ISTRE
NA DRUŠTVENIM MREŽAMA

POSTAVI KAO POČETNU
POŠALJI PRILJATELJU
DODAJ U FAVORITE

UVJETI KORIŠTENJA
KOMENTIRANJA
IMPRESSUM
KONTAKTI
MARKETING

© GLAS ISTRE 2012.
DESIGN & CONCEPT: SONDA
IMPLEMENTACIJA: NOVATEC

→ TISKANO IZDANJE